

# Władysław Filipowiak, Jerzy Wojtasik

---

## Wolin, woj. szczecińskie. Stanowisko 1

---

Informator Archeologiczny : badania 10, 248-249

---

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Założono ciąg wykopów /7/ o przebiegu z południowego-zachodu na północny-wschód na powierzchni 3 arów. Głębokość wykopów sięgała od 1 do 3 m. Wykopami objęto: majdan w jego partii przywałowej, umocnienia grodu, starorzecze, spełniające rolę fosy.

W wyniku badań ustalono, że gród był posadowiony na kępie zbudowanej z piaszczysto-iglastej mady rzecznej w meandrze rzeki Czarnej, który zamknięto od strony południowo-wschodniej fosą. Warunki hydrologiczne uległy zmianie w XV wieku, kiedy to rzeka zmieniła koryto i przesunęła swe ujście na południe od grodziska.

Przekop przez dolne partie wału pozwolił stwierdzić jego dwufazowość. Z I fazy zachowały się słabo czytelne ślady dolnych partii konstrukcji izbicowej i bermy. Z fazy II zachowała się na zboczach opadającym do rzeki i u podnóża wału na majdanie grodziska warstwa przepalanej gliny, spalenizny, węgli drzewnych i kamieni świadcząca o pożarze.

Wykop na majdanie grodziska potwierdził dwufazowość grodu. Z fazą I, datowaną sprzączką lirowatą i ceramiką na XI-XII wiek, wiążąc można jamy 1-3 /postupowa i dwie o nieokreślonej funkcji/ oraz grób szkieletowy mężczyzny bez lewej ręki z uszkodzoną czaszką. Z fazą II, datowaną na podstawie ceramiki na XII - początek XIII wieku wiążąc należy jamę 4 i znajdujące się w jej pobliżu palenisko. W ich obrębie znaleziono liczne zabytki metalowe i brytki żuźla.

#### Stanowisko 2.

Osada przyrodowa zajmuje kępę ponadzalewową na wschód od grodziska. Założono 1 wykop o powierzchni 0,5 ara na północny-wschód od grodziska. Założono 1 wykop o powierzchni 0,5 ara na północny-wschód od konstrukcji mostowej I fazy. W tej części stanowiska, zajmującej skłon kępy, stwierdzono jedynie ślady II fazy osadniczej wskazujące na to, że osada II fazy uległa spaleniowi. Warstwa kulturowa o miąższości około 20 cm występowała w postaci spalenizny przemieszanej z brunatnym ilkiem. Odkryto piec chlebowy kopułkowany umieszczony w pomieszczeniu o konstrukcji plecionkowej. II faza osady odpowiada chronologicznie II fazie grodziska.

Badania będą kontynuowane.

WOLIN  
woj. szczecińskie  
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk  
Instytut Historii Kultury  
Materialnej Zakład Archeologii  
Nadodrza  
Pracownia Archeologiczna  
w Wolinie

Badania prowadzili dr Władysław Filipowiak i mgr Jerzy Wojtasik. Finansował IHKM PAN. Piąty sezon

badań. Centrum i południowa część wczesnośrednio-  
wiecznego miasta.

Na arze 1709 przebadano 4 poziomy osadnicze - warstwy XIII-  
XVI w. W poszczególnych nawarstwieniach składających się z próchnicy, mierzwy z wiórami, spalenizny, piasku, soczewek gliny wystąpiły drewniane konstrukcje domów, zabudowań gospodarczych i obejść. Obok dużych ilości ceramiki, kości i resztek rybich wydobyto inny bogaty materiał zabytkowy z takich surowców jak szkło, róg, kość, skóra, drewno, żelazo, metale kolorowe, bursztyn i inne. Wyeksplorowany ostatni poziom osadniczy pochodzi z końca VIII wieku względnie z przełomu VIII/IX wiek. Pod ostatnią warstwą wczesnośredniowieczną natrafiono na ślady jam pochodzących prawdopodobnie z epoki żelaza, w których znajdowały się drobne skorupy i przepalone kości - groby jamowe? Po badaniach kontrolnych calca zakończono badania na arze 1709.

Przebadano również fragment wczesnośredniowiecznych umocnień obronnych w południowej części miasta. Założono wykop o wymiarach 15 x 5 m przecinający poprzecznie te umocnienia. Uchwyciono styk 2 drewniano-ziemnych obwałowań składających się z kilku faz. Natknięto się również na średniowieczne z XIII-XIV wieku fundamenty muru obronnego kamienno-ceglanego, usytuowanego na wale wczesnośredniowiecznym.

W nawarstwieniach wałowych znaleziono dużo ceramiki, kości, resztek rybich oraz wiele różnych zabytków, przede wszystkim bursztynu. Przed powstaniem pierwszych umocnień obronnych stwierdzono istnienie osady otwartej. Zbadane do calca nawarstwienia sugerują, że najstarsze umocnienia obronne wzniesiono w IX wieku zaś osadnictwo otwarte istniało znacznie wcześniej.

Badania będą kontynuowane.

WROCLAW-OLBIN

Politechnika Wroclawska  
Instytut Historii Architektury  
Sztuki i Techniki

Badania prowadzili mgr Czesław Lasota i mgr Antoni Pawłowski pod kierunkiem prof. dr Jerzego Rozpędowskiego. Finansowały Instytut Historii Architektury Sztuki i Techniki Politechniki Wroclawskiej, Zakład Antropologii PAN, WKZ we Wrocławiu, Dyrekcja Roz-